

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
NOEL CUSCHIERI**

Seduta tal-21 ta' Gunju, 2006

Citazzjoni Numru. 908/1999/1

Kawza fil-lista: 31

**A B sive C D
Vs
E D**

Il-Qorti,

Rat l-att tac-citazzjoni li permezz tieghu l-attrici
ppremettiet u talbet hekk:

Premess illi l-partijiet kontendenti ilhom 'l fuq minn hamsa
u ghoxrin sena u kellhom zewg ulied li t-tnejn ghalqu l-eta'
ta' tmintax-il sena;

Premess illi l-konvenut irrenda ruhu hati versu l-attrici ta'
eccessi u ngurji gravi, u z-zwieg bejn il-partijiet jinsab
infarrak irrimedjabbilment;

Kopja Informali ta' Sentenza

Premess illi l-attrici giet debitament awtorizzata li tipprezenta din l-istanza permezz ta' digriet moghti f'dan is-sens mis-Sekond' Awla tal-Qorti Civili;

Jghid ghalhekk il-konvenut ghaliex m'ghandhiex din il-Qorti:-

1. Tiddikjara u tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-kontendenti ghal ragunijiet imputabbli lill-konvenut;
2. Tapplika kontra l-konvenut, internament jew in parti id-disposizzjonijiet ta' l-artikolu 48 tal-Kodici Civili (Kap 16);
3. Tiddikjara xjolta l-komunjoni ta' l-akkwisti ezistenti bejn il-kontendenti u tordna li l-istess oggetti formanti parti mill-komunjoni ta' l-akkwisti jigu maqsuma f'zewg porzjonijiet komposti kif jigi ordnat u stabbilit minn din il-Qorti in vista wkoll tad-dati ta' l-akkwist tad-diversi oggetti formanti l-istess komunjoni u tad-data stabbilita minn din il-Qorti bhala d-data meta l-konvenut ghandu jkun konsidrat li minnha kien hati tal-firda, liema porzjonijiet jigu assenjati wahda lill-attrici u l-ohra lill-konvenut, billi okkorrendo ghall-finijiet ta' din it-talba jigi nominat perit biex jaghmel il-likwidazzjoni mitluba u jipproponi pjan ta' divizjoni, nutar sabiex jircievi l-att relattiv u kuratur biex jirraprezenta lill-eventwali kontumaci fuq l-istess att;
4. Tikkundanna lill-konvenut jikkonsenja lill-attrici l-beni kollha parafernali taghha;
5. Tawtorizza lill-attrici illi tnizzel fir-Registru Pubbliku s-sentenza eventwalment moghtija minn din il-Qorti.

Bl-ispejjez, komprizi dawk inkorsi fis-Sekond' Awla tal-Qorti Civili, kontra l-konvenut li jibqa' ngunt in subizzjoni.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenut li biha eccepixxa:

Kopja Informali ta' Sentenza

1. Illi jaqbel li l-hajja mizzewga bejn il-kontendenti tfarrket irrimedjabbilment izda dan minhabba tortijiet imputabbli lill-attrici kif jirrizulta waqt it-trattazzjoni.
2. Illi m'ghandux jsofri ebda dekadenza kif mitluba mill-attrici.
3. Illi hemm qbil li l-komunjoni tal-akkwisti ghandha tigi xjolta u likwidata izda jirriserva il-jeddijiet tieghu naxxenti mill-kontro-talba tieghu annessa mal-presenti.
4. Illi hu kontestat li l-attrici ghandha beni parafernali u ghalhekk m'ghandux jigi kontemplat kontrih il-kundanna mitluba bir-raba paragrafu tac-citazzjoni.
5. Hemm qbil dwar il-hames talba.
6. Illi l-eccipjenti m'ghandux ibghati ebda spejjez stante li l-attrici li tat lok ghas-separazzjoni. B'riserva tad-drittijiet tieghu skond l-annessa Kontro Talba.

Rat il-kontro talba tal-konvenut rikonvenzjonant li biha ppremetta u talab hekk:

Peress li l-kontendenti izzewgu fl 1972 u miz-zwieg taghhom kellhom zewgt itfal li llum huma maggorenni.

U peress li l-hajja mizzewga bejn il-kontendenti saret impossibli minhabba abbandun, sevizzi, eccessi, minacci u ingurji gravi kommessi kontra l-konvenut rikonvenzjonant mill-attrici u minhabba li z-zwieg tfarrak irrimedjabilment;

U peress li l-konvenut qed jipprevali ruhu mill-fakolta lilu moghti bil-Ligi u jressaq l-aggravji tieghu permezz ta' din il-kontro talba;

U peress li l-konvenut ilu jabita fid-dar matrimonjali wara li l-attrici abbandunatu bosta snin ilu;

Tghid l-attrici rikonvenzjonata ghaliex m'ghandhiex din l-Onorabbli Qorti:

Kopja Informali ta' Sentenza

1. Tiddikjara u tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-kontendenti konjugi D minhabba t-tortijiet fuq imsemmija imputabbli lilha;

2. Tiddikjara li iddekadiet minn kull jedd li ghandha kontra l-konvenut ghall-manteniment;

3. Tapplika kontra l-istess attrici interament jew in parti, id-disposizzjonijiet tal-artikoli 48 u 51 tal-Kodici Civili;

4. Tiddikjara xjolta il-komunjoni tal-akkwisti esistenti bejn il-kontendenti konjugi D u tillikwida l-istess u tordna li l-oggetti formanti parti mill-komunjoni tal-akkwisti jigu divizi f'zewg porzjonijiet komposti kif tordna din il-Qorti assenjati rispettivament lill kull wiehed u wahda minnhom skond il-Ligi ghall-liema skop ghandha tigi stabbilita id-data meta l-attrici tigi kkunsidrata li tkun hati tal-firda b'tali mod li titlef kull jedd ghal kull akkwist maghmul bil-hila tal-konvenut skond il-Ligi minn dik id-data hekk stabbilita, u billi l-attrici tigi dikjarata ukoll unikament responsabbli ghal kull dejn u/jew obligazzjoni li gew minnha assunti minn dik id il quddiem, u dana okkorrendo bl-opera ta' perit nominand u bin-nomina ta' Nutar biex jircievi l-att relattiv u kuratur biex jirrapresenta lill-eventwali kontumaci fuq l-istess att;

5. Tawtorizza lill-konvenut ikompli jabita fid-dar matrimonjali "Roma" Ganu Street, Birkirkara a tenur tal-artikolu 55A tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta.

6. Tordna lill-attrici tikkonsenja lill-konvenut il beni parafernali tieghu.

7. Tordna l-iskrizzjoni tas-sentenza eventwalment moghtija minn din il-Qorti fir-Registru Pubbliku skond il-Ligi.

Bl-ispejjez inkluzi dawk tal-proceduri quddiem is-Sekond Awla tal-Qorti Civili – kontra l-attrici li hija ngunta minn issa stess in subizzjoni.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat id-dikjarazzjonijiet guramentati tal-partijiet u l-listi tax-xhieda;

Rat ir-rapport tal-perit gudizzjarju l-Perit l-AIC Mario Cassar minnu debitament mahluf;

Rat l-atti kollha tal-kawza;

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Ikkunsidrat;

Separazzjoni Personali

Illi permezz ta' l-azzjoni odjerna u tal-kontro talba, il-partijiet qedin jitolbu s-separazzjoni personali minn xulxin ghal-ragunijiet indikati fl-Artikolu 40 tal-Kap.16; kif ukoll talbiet dwar l-effetti konsegwenzjali.

Mill-provi rrizulta li l-partijiet ilhom mizzewwgin mis-sena 1972 u ghandhom zewgt it-tfal li llum huma maggjorenni. Ftit xhur wara z-zwieg omm l-attrici, minhabba problemi familjari, marret tghix mal-partijiet u damet tikkoabita maghhom circa hmistax il-sena. Wara circa tlett snin ta' hajja matrimonjali, u cioe' meta t-tifla Ruth kellha circa tlett snin, beda jfegg l-inkwiet bejn il-koppja, li zviluppa ta' tal-grad li wassal ghad-denerazzjoni tal-hajja matrimonjali bejn il-partijiet bl-attrici titlaq bit-tfal mid-dar konjujali.

Illi l-attrici tghid li wara li twieldet l-imsemmija tifla, il-konvenut sab part time job, u eventualment dana beda ta' kuljum jidhol tard bil-lejl. Hija tghid li "kwazi qatt ma kien ikun id-dar."¹ Wara li t-tifla, li kienet ghalqet circa sitt snin, kienet informat lill-attrici li f' okkazzjoni wahda kienet rat lill-konvenut f' atteggjament ta' hiberija ma' certu mara, l-inkwiet zdied u l-atteggjament ta' l-attrici sar aktar sikkanti fil-konfront tal-konvenut, u ssemmiet okkazzjoni fejn hija kienet segwiet il-passi tieghu.

Sadanittant bejn il-koppja kienet dahlet sewwa u b' mod distruttiv l-attitudini ta' indifferenza totali reciproka, b' mod

¹ Fol.75

li nonostante li kienu jghixu flimkien, huma ma kienux jittkellmu jew jaghtu kaz ta' xulxin. Eventwalment l-attrici tghid li ghal habta tas-sena 1995 hija ma felhitx tghix aktar id-dar u telqet. Hi tiddeskrivi hekk l-istat ta' l-affarijiet: "Malli sibt nahdem, jiena tlaqt mid-dar flimkien mat-tfal ghax ma flahtx nissaportih izjed. Kien qisu jghix wahdu bla familja. Qisu qed jghix go lukanda."²

Il-konvenut minn naha tieghu jiddeskrivi lill-attrici bhala mara li ghandha karattru difficili u suspettuz, u wara tlett snin ta' zwiieg, peress li kellu part time job u ta' spiss kien jidhol id-dar tard bil-lejl, hu u l-attrici kienu jillitigaw hafna. Hu jenfasizza fuq is-suspetti esagerati li skond hu kellha l-attrici fil-konfront tieghu; u eventwalment dahhlet l-indifferenza bejniethom kif fuq riportat bil-gravita' tant tizdied li l-attrici wasslet sabiex telqet mid-dar.

Il-Qorti wara ezami rett tal-provi u debita riflessjoni fuq dak li qalu l-partijiet, hija tal-fehma li f' dan il-kaz jikkonfigura l-figura ta' sevizzi fil-konfront ta' xulxin. Iz-zewg partijiet akkuzaw lill-xulxin reciprokament; izda l-istat konsegwenzjali fil-konfront ta' xulxin ta' indifferenza totali fil-grad fuq indikat u li wassal ghal firda de facto jikkostitwixxi sevizzi. Mill-provi rrizulta car li dan l-istat ta' indifferenza kien iwegga' lill-partijiet reciprokament u t-tnejn reagixxew b' mod differenti. Minhabba f' hekk il-hajja matrimonjali ddigenerat b' tal-mod u sa' tal-grad li de facto giet non ezistenti.

F' dan l-istadju pero' il-Qorti thoss li ghandha taghmel is-segwenti osservazzjonijiet b' sens ta' ekwita' maz-zewg partijiet. [1] Illi, ghalkemm l-attrici tat stampa negattiva tal-komportament tal-konvenut, ma jistax jigi injorat il-fatt li dana ghal 15 il-sena shah zamm u mantna l-ommha tghix fid-dar konjugali, u anke kien jassistiha fil-bzonnijiet medici taghha.³ Dan il-komportament jimmilita kontra l-allegazzjoni li l-konvenut huwa bniedem insensittiv ghal bzonnijiet ta'haddiehor; u ghalhekk hija lecita l-presunzjoni li l-komportament tieghu fil-konfront ta' l-attrici kien piuttost rizultat u reazzjoni ghac-cirkostanzi fil-hajja

² Fol.75

³ Dep.attrici fol.81

matrimonjali li beda jhabbat wiccu magghom; [2] Minn naha l-ohra pero' huwa kien wera grad gholi ta' nsensittiva fil-konfront ta' l-attrici meta dana kien jahdem sghat twal, u kien jigi tard bil-lejl nonostante li kien konxju tal-fatt li l-attrici kienet manifestament imdejjaqa b' dik is-sitwazzjoni. Minn naha l-ohra, ir-reazzjoni ta' l-attrici u l-komportament konsegwenzjali taghha serva biss biex aggravvat ghall-aghaz il-hajja konjugali bejniethom.

Dan qed jinghad sabiex l-istampa li wasslet ghat-tkissir tal-hajja matrimonjali bejn il-partijiet jitpogga fil-perspettiv korrett u gust, u li minnha ghandu jidher car li z-zewg partijiet bil-komportament taghhom huma hatja ta' l-istess, fl-istess grad.

Komunjoni ta' l-akkwisti

Mill-provi jirrizulta li l-konsistenza ta' l-assi tal-komunjoni jikkonsistu fis-segwenti:

[1] L-inkwilinat tad-dar matrimonjali 42 Ganu Street Birkirkara li fil-prezent jghix fiha l-konvenut u qeda mikrija fuq isemu;

[2] L-ghamara li ghad hemm fid-dar matrimonjali;

[3] Garage bin-numru 13 Angelo Ganu Street, Birkirkara⁴ stmata hamest elef u hames mitt lira maltin [Lm5,500];

[4] Is-somma ta' Lm7,000 li giet percepita mill-konvenut wara li kien gie boarded out minhabba nvalidita' f' Settembru 1997, u li tirisali mis-sena 1964. Ghalhekk parti minn din is-somma [riferibbilment ghall-ewwel tmien snin sas-sena 1972] hija parafernali tieghu, filwaqt li l-kumpliment ammontanti ghal hames mija tlett mija u tlett liri maltin [Lm5,303] tirroriferi ghaz-zmien li ddekorra mis-sena 1972, u ghalhekk hija tal-komunjoni ta' l-akkwisti;

Jigi osservat li l-kumpliment tal-pretensjonijiet mghamula mill-konvenut fin-nota tieghu mhumiex sostnuti mill-provi u

⁴ B' digriet tal-25 ta' Lulju 2006 l-indirizz ghandu jinqara: "Garage bin-numru 13, Angela Court, Ganu Street, Birkirkara."

jinsabu kontestati mill-attrici u ghalhekk din il-Qorti ma tistax tikkunsidrahom bhala validi. Dan huma [1] il-pretensjoni tieghu ta' kreditu ta' Lm800 fuq l-assi; [2] l-flus kontanti fl-ammont ta' Lm800; [3] l-oggetti elenkati that l-intestatura Deheb u hagar prezjuż.

Assenjazzjoni

Il-Qorti tordna li d-divizjoni u l-assenjazzjoni ta' l-assi tal-komunjoni ghandha ssir bil-mod segwenti:

[1] Illi l-inkwilinat tad-dar konjugali 42 Ganu Street Birkirkara, ghandu jibqa' fuq il-konvneut li qed jghix fl-istess dar;

[2] Illi l-ghamara li hemm fid-dar konjugali ghandha tibqa' fil-pussess tal-konvenut li pero' dan ghandu jivversa lill-attrici s-somma ta' hames mitt lira maltin [Lm500] bhala kumpens ta' sehmha mill-istess ghamara; huwa ghandu wkoll jikkonsejna lill-attrici l-kamra tas-sodda principali li kif jirrizulta mid-dokument esebit a fol.115 tal-process, hija proprjeta' parafernali taghha li hi kienet xtrat qabel iz-zwieg bil-prezz ta' Lm350;

[3] Illi l-garage ghandu jibqa' fil-pussess tal-konvenut li minn naha tieghu ghandu jghati lill-attrici s-somma ta' elfejn seba mija u hamsin lira maltin [Lm2,750] rapprezentanti nofs il-valur tieghu "u in kontrokambju is-sehem ta' l-attrici b'nofs indiviz tal-garage jigi assenjat lil konvenut⁵;

[4] Illi l-konvenut ghandu jghati lill-attrici nofs l-ammont ta' Lm5,303 rappresenat dik il-parti appartenenti lill-komunjoni ta' l-akkwisti; u ghalhekk l-attrici ghandha tircevi s-somma ta' elfejn sitt mija tnejn u hamsin lira maltin [Lm2,652];

[5] Rigward id-dejn ta' Lm783 indikat mill-konvenut, jigi osservat li mill-provi jirrizulta li l-attrici kienet bdiet tahdem fis-sena 1993, u ghalhekk il-kont tat-taxxa riferibbilment ghas-snin bazi 1974 sa 1997, ghalkemm strettament

⁵ "u in kontrokambju.....lill-konvenut" mizjuda b' digriet tal-25 ta' Lulju 2006

jidhol bhala passiv tal-komunjoni ta' l-akkwisti, izda dan jirreferi ghall-introitu tal-konvenut f' dak il-perijodu meta l-attrici kienet bdiet tahdem regolarment u, in parte meta telqet mid-dar fi Frar 1995. Jidher li mis-sena 1993 il-partijiet kienu izommu ghalihom l-introitu li kienu jdahhlu mix-xoghol taghhom rispettiv. L-attrici spjegat li meta hi bdiet tahdem id-dikjarazzjoni tat-taxxa kienet issir separatament u mill-paga taghha kienet titnaqqas it-taxxa dovuta minnha. Tenut kont ta' dawn il-konsiderazzjonijiet il-Qorti tordna li dan id-dejn registrat fuq il-konvenut ghandu jigi sopporatat minnu biss.

Decide

Ghal dawn il-motivi tilqa' t-talbiet ta' l-attrici u l-kontro talbiet tal-konvenut kif ser jinghad:

[1] Tiddikjara u tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-partijiet ghar-ragunijiet imputabbli liz-zewg partijiet;

[2] Tilqa' t-talba ghad-dekadenza mid-dritt tal-manteniment fit-termini tal-Artikolu 48[1][d] tal-Kap.16 fil-konfront taz-zewg partijiet; u ghalhekk tichad it-talba tal-konvenut ghal hlas ta' manteniment minnghand l-attrici.

[3] Tiddikjara xjolta l-komunjoni ta' l-akkwisti bejn il-partijiet mit-28 ta' Frar 1995, u tiddikjara li din tikkonsisti fl-assi kif fuq indikat u tordna li l-assenjazzjoni ssir skond kif fuq indikat that l-intestatura "Assenjazzjoni".

Ghalhekk, filwaqt li l-konvenut qed jigi mgħoti d-dritt li jibqa' jghix fid-dar konjugali ad esklużjoni ta l-attrici u jzomm l-ghamara u oggetti ohra li ghandu fil-pussess tieghu, huwa ghandu jivversa lill-attrici l-ammont ta' hames telef disa mija u zewg liri maltin [LM5,902] rapprezentanti Lm500 kumpens għall-ghamara u oggetti mizmuma minnu, Lm2,750 sehem l-attrici mill-garage, u Lm2,652 sehem l-attrici mill-imsem mija somma ta' Lm7,000. L-attrici ghandha zzomm l-oggetti li ghandha fil-pussess taghha.

Kopja Informali ta' Sentenza

“Inoltre s-sehem ta’ nofs (1/2) indiviz ta’ l-attrici mill-imsemmi garage qed jigi assenjat lill-konvenut in piena propjeta’⁶”

Id-dejn ta’ Lm783 mal-Kummissarju tat-Taxxi Interni ghandu jibqa’ fuq isem il-konvenut u jkun dovut minnu biss.

[4] Tichad it-talba ghar-restituzzjoni ta’ l-oggetti parafernali tal-konvenut stante li t-talba tieghu mhijex sostnuta mill-provi; u tilqa’ t-talba attrici limitament ghas-sett tal-kamra tas-sodda principali kif fuq indikat, u tordna lill-konvenut jikkonsenja lill-attrici dan is-sett fi zmien tlett gimghat millum;

[5] Tordna li ssir id-debita annotazzjoni fir-Registru Pubbliku tas-sentenza odjerna;

[6] Tinnomina lin-Nutar Dottoressa Sylvana Borg Caruana sabiex tircevi l-att opportun fi zmien xaharejn mill-lum, fl-edifizju tal-Qorti fil-jum u hin minnha ffissat, u tinnomina lill-Avukatessa Dottor Charmaine Zammit sabiex tidher ghall-eventwali kontumaci fuq l-att opportun.

L-ispejjez jigu sopportati konguntivament ugwalment bejn il-partijiet.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----

⁶ “Inoltre.....piena propjeta’ ” mizjuda b’ digriet tal-25 ta’ Lulju 2006